

Prof. dr. Marija Us-Krašovec, dobitnica Goldblattove nagrade za citologijo najvišjega priznanja Mednarodne akademije za citologijo

Ana Pogačnik

Mednarodna akademija za citologijo od leta 1960 vsako leto podeljuje Goldblattove nagrade citopatologom za izjemne dosežke in prispevke k razvoju citopatologije. Nagrada je poimenovana po ustanovitelju in častnem predsedniku Cancer Research Foundation iz Chicaga, pokojnem poslovnežu Mauricu Goldblattu. Nagrado podeljujejo na kongresih Mednarodne akademije za citologijo, ki jih organizirajo vsako tretje leto; tako so tudi letos nagrade podelili trem citopatologom za pretekla tri leta. Tako je na 16. mednarodnem kongresu citologov, ki je potekal od 13. do 17. 5. 2007 v Vancouvru, najvišje priznanje za citologijo za leto 2005, Goldblattovo nagrado Mednarodne akademije, prejela prof. dr. Marija Us-Krašovec, pionirka v razvoju citopatologije v Sloveniji in mednarodno široko priznana citopatologinja (slika 1, 2).

O prejemnikih tega prestižnega priznanja odloča komisija, v kateri sodelujejo širok uredniški krog revije Acta Cytologica, dosednji prejemniki te

Slika 1. Prof. dr. Us-Krašovec Marija, dr. med., dobitnica Maurice Goldblattove nagrade

Slika 2. Maurice Goldblattova nagrada

nagrade in predstavnik univerze v Chicagu. O pomenu tega častnega mednarodnega priznanja najboljše govorijo ugledna imena zdravnikov raziskovalcev, dosedanjih prejemnikov Goldblattovih nagrad z vsega sveta, kot so Leopold G. Koss, dr. med. FIAC (Hon.) iz ZDA, Josef Zajicek, dr. med., FIAC iz Švedske, O. A. N. Husain, dr. med., FIAC iz Velike Britanije,

in Volker Schneider, dr. med, FIAC iz Nemčije, ki je prejel priznanje za leto 2004. Na letošnji podelitvi sta poleg slovenske znanstvenice prof. dr. Marije Us-Krašovec, dr. med., nagrajenke za leto 2005, prejela nagradi še prof. dr. Svante R. Orell, dr. med., FIAC iz Avstralije, za leto 2006 in prof. dr. Yener S. Erozan, dr. med., FIAC iz ZDA, za leto 2007 (slika 3).

Člani mednarodne komisije v obratnosti nagrade za prof. dr. Marijo Us-Krašovec niso prezrli njenega pionirskega dela pri uvajanju citopatologije v Sloveniji. V utemeljitvi so ji med drugim priznali tudi njene zasluge za razvoj aspiracijske biopsije s tanko iglo v Sloveniji in v svetu, zasluge za izjemen prispevek k znanstveni literaturi in zasluge za izobraževanje mladih zdravnikov. Prof. dr. Us-Krašovec je zares vse svoje življenje posvetila citopatologiji.

Že leta 1973 ji je uspelo v okviru specializacije iz patološke anatomije v Sloveniji uvesti specializacijo iz citopatologije, kot prva v Sloveniji pa je uvedla tudi uporabo aspiracijske biopsije s tanko iglo v tumorski diagnostiki. Do specialnih znanj iz citopatologije se je prebijala postopoma, s trdim delom in z veliko samoodpovedovanjem. Čeprav ni bilo ne učbenikov ne dovolj denarja za izobraževanje v tujini, zlasti na Švedskem,

Slika 3. Prof. dr. Us-Krašovec Marija, dr. med. in prof. dr. Yener S. Erozan, dr. med., dobitnika Maurice Goldblattove nagrade za leto 2005 in 2007.

od koder ji je prof. Berta Jereb prinesla navdušujoče vesti o hitri in neboleči metodi odvzemanja vzorcev sprememb v različnih delih telesa, se je kot samouk lotila razvijanja te nove metode, tako imenovane aspiracijske biopsije s tanko iglo tudi na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Namesto o svojih zaslugah v tem obdobju pa prof. dr. Us-Krašovec raje skromno govori o sreči, ker pri uvajanju novosti – vsaj v Sloveniji – ni trčila na nasprotovanje kirurgov in patologov, kar se je dogajalo v vrsti drugih držav, zlasti v ZDA, kjer je njenemu razvoju v tistem času nasprotovala predvsem kirurgija, saj je bila ogrožena njena veliko večja dobičkonosnost. Prof. dr. Usova je izučila številne rodove citopatologov ter bila mentorica magistrandom in doktorandom različnih specialnosti.

Zasluženega mednarodnega priznanja slovenski znanstvenici in pedagoginji se, skupaj z nagrajenko veselimo in smo nanj

ponosni tudi na Onkološkem inštitutu, kjer je prof. dr. Marija Us-Krašovec z velikim navdušenjem delovala štiri desetletja, vse do upokojitve. Enako smo nanjo ponosni tudi člani Sekcije za citopatologijo Slovenije, ki je izšla iz nekdanje Sekcije za citologijo in citodiagnostiko, katere pobudnica je bila prav nagrajenka. Skratka, njenega visoko prestižnega priznanja, ki je v duhu naše zatohle slovenske tradicije, ko gre za člane slovenske skupnosti, ki izstopajo iz njenega povprečja, tudi tokrat, kot že tolikokrat doslej, ni prišlo iz domačih logov, ampak iz tujine, se zato vsi, ki smo imeli priložnost z njo sodelovati in se od nje učiti, še toliko bolj veselimo. ISKRENE ČESTITKE!

